T083 TKL 1 (17) 1507 Luận Phân Biệt Công Đức Q4

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 161

/8$¦13+$¤1%,(¦7&2¤1*³¸»& 48<(§1 Sôû dó Nhö Lai noùi roäng veà boán boä, moãi boä ñeàu noùi laø thöù nhaát, laø vì trong caùc phaùp ñeå laïi cho maït theá ôû vò lai, hoaëc coù Phaïm chí ngoaïi ñaïo boán hoï vaø boán boä ñeä töû, cuøng tranh luaän phaûi traùi, töï xöng mình laø toân quyù coøn ngöôøi khaùc laø thaáp heøn... Nhöõng boïn nhö theá, khoâng theå keå heát, neân vì döï phoøng vieäc ñoù khi chöa xaûy ra, neân môùi môû ra con ñöôøng töï tuùc. Nay goïi Caâu Laân laø ngöôøi thöù nhaát, vì ñoù laø ngöôøi haøo quyù cuûa doøng hoï Thích. Cuõng nhö Vua löïa choïn ngöôøi tuøy tuøng phaûi laø ngöôøi chòu boû coâng khoù nhoïc neân phaûi choïn hoï laø thöù nhaát. Laïi nöõa, thoï nhaän phaùp giaùo hoùa ñaàu tieân, khoâng coù ai coù khaû naêng thoï nhaän tröôùc mình, neân cuõng goïi laø thöù nhaát. Kheùo leùo coù theå khuyeán duï, daãn daét, töông lai nuoâi döôõng Thaùnh chuùng, thoï danh xöng Thieän Lai, tröôùc tieân, neân cuõng ñöôïc goïi laø thöù nhaát. Nhö ñöôïc quy ngöôõng trong coõi Ngöôøi thì Giaø-ca-vieät laø hôn heát; trong caùc aùnh saùng, maët trôøi laø hôn heát; trong caùc tinh tuù, maët traêng laø hôn heát; trong vaïn soâng, bieån laø hôn heát; trong Töù Thieân Vöông, Ñeà Ñaàu Laïi Traù laø hôn heát; trong trôøi Ba möôi ba, Thích Ñeà Hoaøn laø hôn heát; trong saùu trôøi coõi Duïc, Ba Tuaàn ñöôïc cho laø hôn heát; trong möôøi taùm trôøi coõi Saéc, Tònh Cö laø hôn heát ; Trong chín saùu boä taêng, Thích Taêng laø hôn heát; trong chín möôi saùu thöù ñaïo, Phaät ñaïo laø treân heát; trong naêm ngöôøi Tyø-kheo v.v., Caâu Laân laø hôn heát. Do ñaáy maø noùi Caâu Laân laø thöù nhaát. Tyø-kheo Öu-ñaø-di laø ngöôøi khuyeán duï, daãn daét hôn heát. Tyø-kheo haønh khuyeán duï, daãn ñaïo, sôû dó goïi hôn heát laø vì Ñöùc Phaät saép trôû laïi ñoä boån quoác, tröôùc heát laø theå hieän thaàn bieán, nhaèm ñoái ñaùp vôùi nhaø vua neân moãi moãi ñeàu ñöôïc giaûi thích. Soá ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä khoâng theå keå

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 162

heát, neân noùi khuyeán duï, daãn ñaïo laø hôn heát. Tyø-kheo Ma Ha Ñaøm, thì caên nhaïy beùn, maãn tieäp coøn Tyø-kheo khaùc ñeàu Laäu taän, thaønh töïu thaàn thoâng. Tyø-kheo naày, laäu chöa taän maø ñaõ thaønh töïu thaàn thoâng neân xöng laø Caâu-luaät-ñaø. Thoâng thöôøng ngöôøi cõõi hö khoâng ñeàu duøng thaàn tuùc, coøn Tyø-kheo naày coù theå ñi treân khoâng nhö böôùc ñi treân ñaát lieàn, ñoù laø khaû naêng coù ñöôïc cuûa Tyø-kheo Thieän Tröûu, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Thaàn tuùc cuûa Muïc Lieân, laø laëng leõ ñi qua coõi nöôùc khaùc. Thaàn tuùc cuûa Tyø-kheo Baø Phaù, laán vaøo hö khoâng, tieáng chaán ñoäng gaàn xa, vì coù naêng löïc thaâu phuïc ngoaïi ñaïo, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Tyø-kheo Ngöu Cöôùc, do hai söï neân khoâng ñöôïc ôû theá gian. Hai söï ñoù laø gì? Chaân cuûa Tyø-kheo naày troâng gioáng nhö chaân boø vaø aên no thì nhai laïi. Do hai vieäc naày, neân khoâng ñöôïc ôû theá gian. Neáu, Phaïm chí ngoaïi ñaïo, thaáy Tyø-kheo kia nhai laïi, thì cho

Sa-moân aên khoâng phi thôøi, sinh taâm cheâ bai. Do ñaáy, Ñöùc Phaät khieán leân coõi Trôøi; ôû nôi giaûng ñöôøng Thieän Phaùp ngoài thieàn, ñònh yù. Tyø-kheo Thieän Giaùc thöôøng vì chuùng Taêng neân cuõng laïi ñeán coõi Trôøi. Sau khi Phaät nhaäp Nieát-baøn, Toân giaû Ca-dieáp ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng Taêng roäng raõi, leänh cho A-na-luaät quaùn saùt khaép theá giôùi, ñeå xem ai khoâng ñeán hoïp. A-na-luaät, lieàn quaùn saùt heát theá giôùi, chæ coù Tyø-kheo Kieàu Tu Hoaøn, hieän nay ñang ôû treân trôøi, lieàn sai Thieän Giaùc, leänh cho môøi ñeán. Thieän Giaùc ñeán coõi Trôøi Ba möôi ba, thaáy Tyø-kheo naày ñang nhaäp ñònh Dieät taän taïi giaûng ñöôøng Thieän phaùp, oâng lieàn khaûy moùng tay ñaùnh thöùc vaø noùi: Ñöùc Theá Toân nhaäp Nieát-baøn ñaõ möôøi boán ngaøy. Ca-dieáp taäp hoïp chuùng, sai toâi leänh cho oâng neân xuoáng theá gian, ñeán choã chuùng taäp hoïp. Kieàu Tu Hoaøn ñaùp: - Theá gian ñaõ khoâng, toâi ñi laøm gì? Toâi khoâng chòu trôû laïi ñôøi, maø muoán nhaän laáy Nieát-baøn. Lieàn ñem y, baùt phoù thaùc cho Thieän Giaùc trôû laïi vôùi chuùng Taêng, maø thuû chöùng Nieát-baøn. Do nhaân duyeân naày, kheùo ôû nôi coõi Trôøi; neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Tyø-kheo Thieän Thaéng, voán laø con cuûa quùy toäc, luùc môùi sinh ra, ñaõ coù giaøy vaøng töï nhieân mang vaøo chaân, cha meï raát quyù troïng, neân xaây caát cung ñieän ba thôøi, kyõ nöõ vui veû, luoân ôû beân caïnh. Luùc ñoù, vôï ñang naèm nguû, nhìn raêng traéng cuûa naøng, thaân hình duø ñeïp, nhöng chæ laø xöông thoâi. Quaùn khaép thaân, thaáy toaøn xaáu xa, ñaùng sôï, baát giaùc ruøng mình. Ngoaûnh laïi nhìn nhaø cöûa, cuõng gioáng nhö moà maû, quaù sôï haõi, boû chaïy ra cöûa, ñöôïc hai vò thaàn ñoùn tieáp, beøn hoûi hai vò thaàn:

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 163

- Hieän nay, aùch naïn choàng chaát, ai coù khaû naêng cöùu? Hai vò thaàn ñaùp: - Chæ coù Ñöùc Theá Toân laø kheùo coù khaû naêng cöùu vôùt tai aùch. Hoûi: - Nay Ñöùc Theá Toân ôû ñaâu? Ñaùp: - ÔÛ gaàn Kyø Hoaøn. Coù theå ñeán thöa thænh. Töùc theo aùnh saùng maø ñeán choã Phaät, ñeán nôi ñaàu, maët leã saùt chaân Phaät. Phaät döïa vaøo boån taâm ñeå giaûng noùi dieäu phaùp, töùc thì taâm môû mang, Laäu taän, kieát döùt heát. Do nhaân duyeân naày, Tyø-kheo Thieän Thaéng, quaùn xeùt ñieàu xaáu aùc phôi baøy laø Caâu-luaät-ñaø. Öu Löu Tyø Ca-dieáp, sôû dó goïi laø thöù nhaát, laø vì töø ñôøi tröôùc ñeán nay, anh em coù ba ngöôøi, thöôøng coù ngaøn ñeä töû theo nhau, nay gaëp Phaät Thích Ca Vaên ra ñôøi, Phaät duøng möôøi taùm phaùp bieán ñoåi, ñoä cho ngaøn ngöôøi cuûa Ca-dieáp, chuùng cuûa Phaät ñöôïc thaønh, boán söï cuùng döôøng cuõng töø ñaây maø höng thònh. Do ñaáy môùi noùi Öu Löu Tyø Ca-dieáp coù khaû naêng baûo veä Thaùnh chuùng, cuùng döôøng laø Caâu-luaät-ñaø. Giang Ca-dieáp, sôû dó goïi laø thöù nhaát, vì khi Phaät thuyeát phaùp, ñeàu nhaát taâm nghe nhaän, nghóa lyù tinh tuùy vaøo saâu trong thaàn thöùc, caùc kieát tieâu taän, beân trong ñaày ñuû thaät ñöùc, thaáu ñeán xöông tuûy, khieán tuûy môõ hieän ra ngoaøi, hình traïng gioáng nhö moà hoâi. Do ñaáy môùi noùi laø taâm yù laëng yeân, coù khaû naêng haøng phuïc caùc kieát, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Tyø-kheo Maõ Sö theo Phaät thoï hoïc, vöøa traûi qua baûy ngaøy, ñaõ goàm ñuû oai nghi, vaøo thaønh Tyø Xaù Ly khaát thöïc. Khi ñeán tröôùc coång

thaønh, töø xa, Öu-ba-ñeå-xaù thoaùng thaáy Maõ Sö, oai nghi ñónh ñaïc, phaùp phuïc chænh teà, trong loøng heát söùc vui veû, gaëp nhau, lieàn hoûi: Hoûi: - OÂng laø ai?. Ñaùp: - Toâi laø Sa-moân. Hoûi: OÂng töï mình bieát hay laø coù Toâng sö? Ñaùp: Coù thaày. Hoûi: Thaày laø ai? Thuyeát phaùp nhö theá naøo?. Ñaùp: Thaày toâi danh hieäu Thích Ca Vaên, laø Trôøi trong caùc coõi Trôøi, laø baäc chí toân trong ba coõi. Lôøi daïy baûo cuûa ngaøi laø duøng "khoâng", "voâ vi" laøm chuû, vì döùt taâm, ñaït boån, neân hieäu laø Sa-moân. Öu-ba-ñeå-xaù nghe dieäu ngöõ naày, lieàn ñaït ñöôïc daáu aán Ñaïo (Tu-ñaø- hoaøn). Ñoàng hoïc cuûa Ñeå-xaù, hai ngöôøi xöa coù lôøi theà öôùc: Ngöôøi naøo ñöôïc cam loä tröôùc, ngöôøi ñoù phaûi baùo cho bieát ; do ñoù Ñeå-xaù lieàn töø giaõ Maõ Sö, tôùi choã Caâu-luaät-ñaø. Thaáy Ñeå-xaù ñeán vôùi veû maët khaùc thöôøng,

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 164

ngôø laø ñaõ ñöôïc cam loä, beøn hoûi: - OÂng ñaõ ñöôïc cam loä ö ?. Ñaùp: - Ñaõ ñöôïc. - Vaäy, cam loä ra sao?. - Cam loä, nghóa laø ñaõ hieåu roõ caùc phaùp laø khoâng laø voâ vi. Caâu-luaät- ñaø lieàn suy nghó vaø ñaït ñöôïc daáu aán Ñaïo. Sôû dó Maõ Sö ñaït oai nghi baäc nhaát, laø vì ñôøi tröôùc ñaõ töøng laøm khæ vöôïn trong naêm traêm naêm. Nay ñöôïc laøm ngöôøi, taùnh cuõng coøn voäi vaõ, quaáy nhieãu. Xuaát gia baûy ngaøy, töùc thì ñoåi thay ngay daáu veát cuõ. Hoïc duø ñaàu tieân coøn noâng caïn, nhöng kheùo tuyeân noùi giaùo phaùp, khieán cho ngöôøi xem thaáy ñöôïc dung maïo vui veû, maø thoâng ñaït giaùo nghóa, vì do oai nghi khieán cho caûm ngoä, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Thaân töû sôû dó xöng laø trí hueä thöù nhaát, laø vì ñöùc Theá Toân coù noùi: "Muoán bieát Thaân Töû laø ngöôøi coù trí hueä ít hay nhieàu, thì haõy duøng nuùi Tu-di laøm nghieân, laáy nöôùc nôi boán bieån lôùn laøm möïc ñeå vieát, laáy goã tre trong boán coõi thieân haï laøm buùt, ngöôøi ñeàu ñaày traøn laøm, thaày daïy chöõ muoán cheùp trí hueä cuûa Thaân Töû haõy coøn khoâng theå cheùp heát, huoáng chi laø haïng phaøm phu naêm thoâng maø coù theå löôøng tính ñöôïc ö ? Vì theá, neân goïi laø trí hueä Caâu-luaät-ñaø". Muïc-kieàn-lieân sôû dó goïi thaàn tuùc Caâu-luaät-ñaø, laø vì Ñöùc Theá Toân cuõng thuyeát minh coù chöùng cöù: "Ngaøy xöa, vaøo thôøi kyø ba tai hoïa löu haønh, daân chuùng bò ñoùi khoå, Toân giaû Muïc-kieàn-lieân taâm nieäm: "Lôùp döôùi cuûa ñaát naày ñaõ cuõ, vì coù nhieàu ngaøy, lôùp ñaát phì nhieâu, maøu môõ ôû giöõa. Nay, daân chuùng ñoùi khoå, muoán laät traùi lôùp ñaát naày ñeå laáy lôùp ñaát döôùi phì nhieâu, haàu cung caáp cho söï soáng cuûa daân chuùng". Nghó nhö theá xong, baïch Phaät: "Nay con muoán duøng boán thaàn tuùc, laät traùi maët ñaát, laáy lôùp ñaát phì nhieâu, ñeå ñem laïi söï soáng cho ngöôøi daân, nhö theá coù theå ñöôïc chaêng? Ñöùc Phaät noùi: - Thoâi ñi Muïc Lieân! Thaàn tuùc cuûa oâng, tuy coù naêng löïc laät lôùp ñaát naày laø khoâng khoù, nhöng chuùng sinh ôû trong ñaáy ñaâu coù theå duøng moät tay naém baét coân truøng, moät tay laät maët ñaát. Phaät noùi khoâng theå. Vì sao theá? Vì Tyø-kheo cuûa nhöõng ñôøi sau, phaàn nhieàu khoâng coù thaàn tuùc. Giaû nhö ñôøi vò lai, khi coù naïn ñoùi lan traøn, quoác vöông, quan, daân ra leänh cho Sa-moân cuoác laät ñaát leân, neáu khoâng laøm ñöôïc, thì chaúng phaûi laø Sa-moân. Vì laáy thaàn tuùc naày ñeå chöùng minh, neân goïi Muïc Lieân laø Caâu-

luaät-ñaø. Tyø-kheo Nhi Thaäp ÖÙc Nhó sôû dó xöng laø khoå haïnh thöù nhaát, vì thuôû tröôùc, ôû nöôùc Chieâm Ba coù vò ñaïi tröôûng giaû, sinh moät ñöùa con ñoan

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 165

nghieâm, ñeïp ñeõ, döôùi baøn chaân moïc ra sôïi loâng daøi khoaûng boán taác, vì chöa töøng böôùc xuoáng ñaát, neân phía döôùi baøn chaân moïc loâng. Xöa, thôøi Phaät Ca-dieáp, laøm ñaïi tröôûng giaû, coù cuûa baùu voâ taän, vì chuùng Taêng xaây caát tinh xaù, giaûng ñöôøng xong, duøng thaûm loâng cöøu traéng traûi döôùi ñaát, ñeå chuùng Taêng giaãm ñaïp leân. Do nhaân duyeân naày, neân ñöôïc sôïi loâng moïc ra döôùi baøn chaân. Sôû dó coù teân Nhi Thaäp ÖÙc Nhó laø vì luùc sinh, töï nhieân trong loã tai sinh ra ngoïc baùu, trò giaù hai möôi öùc, töùc duøng ñieàu aáy laøm teân goïi. Baáy giôø, vua Bình Sa nghe chuyeän laï kyø aáy, muoán ñöôïc thaáy taän maét, neân haï lònh khieán ngöôøi ñoù ñeán. Tính daëm ñöôøng, phaûi maát möôøi laêm ngaøy ñi xe môùi tôùi. Saép xuoáng xe, lieàn cho traûi thaûm loâng cöøu treân ñaát, sau môùi ñi treân ñaáy. Nhi Thaäp ÖÙc Nhó ñaõ ñeán choã vua, vua baûo ngoài. Sau khi hoûi qua söùc khoûe xong, nghe ñoàn ngöôøi aáy coù theå ñaùnh ñaøn caàm, töùc thì vua lònh cho chôi ñaøn caàm. Vui veû vôùi nhau xong, cuøng ñi ñeán choã Phaät. Baáy giôø, ñöùc Phaät ñang thuyeát giaûng roäng raõi dieäu phaùp cho ñaïi chuùng. Ngöôøi aáy troâng thaáy Phaät, hoan hyû, ñaàu maët leã saùt chaân Phaät, Phaät cho pheùp ngoài, nghe phaùp, loøng heát söùc vui veû, caàu xin xuaát gia, lieàn cho laøm Sa-moân. Sa-moân naày raát tinh taán, duõng maõnh kinh haønh khoâng treã naõi. Vì da thòt meàm maïi, neân döôùi baøn chaân bò raùch naùt, choã kinh haønh maùu tuï thaønh buøn ñaát. Raát laâu maø laäu chöa döùt töø. Quaù meät moûi vaø thaáy coù phaàn treã naõi, neân taâm oâng ta naûy sinh yù ñònh muoán trôû laïi theá tuïc: “Nhaø ta cuûa tieàn doài daøo töï yù tieâu duøng, roäng laøm vieäc phöôùc ñöùc, cuõng traùnh khoûi ñöôïc ba coõi aùc. Ñöùc Phaät bieát yù nghó cuûa Sa-moân, neân hoát nhieân, ôû tröôùc maët Tyø-kheo, töø döôùi ñaát, voït leân, hoûi: - OÂng voán bieát ñaùnh ñôøn caàm, neáu moïi daây ñaøn caêng thì coù trôû thaønh khuùc nhaïc hay khoâng?. Ñaùp: - Khoâng thaønh! - Neáu moïi daây ñaøn ñeàu chuøng, thì coù thaønh khoâng?. Ñaùp: - Khoâng thaønh! Baïch Theá Toân! - Neáu thong thaû, khoâng gaáp, thì daây ñaøn vaø caây ñaøn seõ töông öng, coù thaønh aâm thinh hay ñeïp khoâng?. Ñaùp: - Baïch Theá Toân, ñöôïc thaønh! Phaät noùi: - “Vieäc tu haønh cuõng nhö theá. Khoâng gaáp voäi, khoâng quaù thong thaû, trung bình, thích hôïp, ñieàu hoøa thì môùi coù theå thaønh ñaïo”. Tyø-kheo suy nghó lôøi Phaät noùi, taâm môû ra saùng suoát, yù thoâng toû, beøn thaønh A-la-haùn. Do nhaân duyeân naày, neân goïi laø khoå haïnh Caâu-luaät-ñaø. A-na-luaät sôû dó goïi thieân nhaõn Caâu-luaät-ñaø, laø vì trong khi Ñöùc

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 166

Phaät vì ñaïi hoäi thuyeát phaùp, thì A-na-luaät nguû ngoài treân toøa. Ñöùc Phaät thaáy A-na-luaät nguû, beøn noùi: - “Nay Nhö Lai thuyeát phaùp, vì leõ gì oâng laïi nguû? Heã nguû thì taâm yù beá taéc, ñaâu coù khaùc gì ngöôøi cheát?”. A- na-luaät caûm thaáy hoå theïn, khaéc ghi vaøo taâm vaø töï phaùt lôøi theä: “Töø nay veà sau,

khoâng daùm nguû nöõa!”. Vì khoâng nguû quaù laâu, neân ñoâi maét phaûi maát ñi aùnh saùng. Vì sao? Vì thoâng thöôøng trong saùu caùi aên, maét coù hai caùi: 1. Nhìn saéc 2. Nguû nghæ Naêm tình (caên) moãi caùi cuõng ñeàu coù hai caùi aên: Ngöôøi ñöôïc aên, saùu caên ñeàu troïn veïn. Vì do maét maát nguû, maát aên, neân maát ñi nhaõn caên. Phaät sai Kyø Vöùc chöõa trò cho A-na-luaät. Kyø Vöùc noùi: - Khoâng nguû thì khoâng theå chöõa trò. Ñaõ maát nhuïc nhaõn thì khoâng coù caùch gì nhìn thaáy laïi. Naêm traêm ñeä töû cuûa A-na-luaät ñeàu phaân taùn boû ñi. Ngöôøi giuùp vieäc xoû kim, giaët giuõ, may vaù y cuõng boû ñi. Chæ heát, laïi xoû kim, khoâng ngöôøi coù theå nhôø caäy, giuùp ñôõ, oâng la lôùn: “Ai laø ngöôøi muoán caàu phöôùc, haõy xoû kim giuøm cho toâi!”. Boãng nhieân, Ñöùc Theá Toân böôùc ñeán tröôùc maët Na-luaät, laáy kim chæ roài noùi: - “Coù ta xoû kim cho oâng”. Hoûi: Laø ai?. Ñaùp: “Ta laø Phaät”. Na-luaät noùi: - Ñöùc Phaät ñaõ coù ñuû phöôùc, sao coøn muoán caàu phöôùc?. Phaät ñaùp: - Phöôùc ñöùc coù theâm laø nhaøm chaùn ö? A-na-luaät ngaãm nghó: - “Phaät coøn caàu phöôùc, huoáng chi laø vôùi phaøm phu?”. Caûm kích trong taâm, moät loøng höôùng veà Phaät, nhìn thaät kyõ. Vì taâm chí thaønh, neân boãng nhieân ñöôïc thieân nhaõn. Do ñöôïc thieân nhaõn, neân A-na-luaät suy nghó trôû laïi, lieàn ñaéc A-la-haùn. Thoâng thöôøng La Haùn ñeàu coù ba nhaõn: Nhuïc nhaõn, thieân nhaõn, tueä nhaõn. A-na-luaät ñuùng laø chæ coù hai nhaõn: Tueä nhaõn, Thieân nhaõn. Cho ba nhaõn cuøng nhìn laø loaïn nhaõn nhuïc vaø thieân nhaõn tranh coâng. Vì quan saùt thoâ teá laãn loän, neân goïi laø loaïn. Na-luaät taäp trung söû duïng thieân nhaõn, quaùn saùt ñaïi thieân theá giôùi, tinh hay thoâ ñeàu ngaém nhìn trong hình chaát rieâng bieät, coù thöùc, voâ thöùc, ñeàu bieát raát roõ raøng. Choã thaáy cuûa trôøi, ngöôøi, coù tònh, baát tònh, ngöôøi quaùn tònh cuøng cöïc, thaáy caùc thöù coù hình loaïi trong theá giôùi voâ thöùc, höõu thöùc, thaûy ñeàu

lay ñoäng, nghi cho laø truøng maø khoâng phaûi truøng”. Ngöôøi quaùn baát tònh, thaáy hoät côm ñoäng ñaäy ñeàu cho laø truøng. Söï hôn, keùm khaùc nhau do töø ñaáy maø coù. Vì vaäy, noùi laø thieân nhaõn Caâu- luaät-ñaø. Tyø-kheo Ly Vieät ngoài thieàn, nhaäp ñònh, sôû dó goïi Caâu-luaät-ñaø, laø vì: Xöa, vua Ba Tö Naëc ra leänh thænh Tyø-kheo Ly Vieät ñang ngoài thieàn ôû döôùi moät taøn caây vaøo cung döï böõa aên. Traûi qua saùu naêm, khoâng giao tieáp vôùi ngöôøi naøo, chính vì muoán di chuyeån ñeán nôi caây khaùc, nhöng thaàn caây khoâng cho. Laáy gì laøm chöùng?. Vì khi saép dôøi ñoåi choã ôû, thì thaàn caây raûi hoa cuùng döôøng, laáy ñaáy laøm chöùng, bieát laø thaàn caây kia khoâng cho. Laáy gì ñeå bieát yù thaàn caây kia, khoâng nghó ñeán ngöôøi khaùc?. Luùc aáy, Caâu Hi La ñeán choã Tyø-kheo Ly Vieät, noùi: Sao khoâng ngoài döôùi taøn caây xanh toát, ngoài ôû taøn caây khoâ naày laøm gì?. Ñaùp: Goïi laø baäc nhaân, thì boán bieän taøi laø thöù nhaát, coù khaû naêng phaân bieät nghóa phaùp, keå caû söï öùng töø. Khoâng thaåm tra, phaân bieät caây khoâ laø ôû trong bieän naøo? Toâi ñaõ töï ngoài ôû ñaây ngoùt saùu naêm veà tröôùc, ñaâu coù phaân bieät töôi, khoâ. Nhaân giaû môùi ñeán maø ñaõ phaân bieät roài sao?. Tyø-kheo Ly Vieät ñöôïc nhaø vua thænh vaøo cung, ngaøy ngaøy cuùng döôøng,

khieán caùc phu nhôn ñeàu töï phaûi ngay thaúng. Saùu naêm do boá thí phaân phaùt ñaày ñuû, thôøi gian aáy chaúng caàn bieát danh taùnh thí chuû. Vua noùi: “Saùu naêm thoï thænh maø khoâng bieát teân ngöôøi, thí chuû sao phaûi nhöùt ñònh nhö theá?” Ñaùp: “Toâi ngoài döôùi taøng caây, coøn khoâng bieát caây khoâ, caây soáng, huoáng chi laø nhaän thöùc danh taùnh ngöôøi naøo? Phöôùc cuùng döôøng thieàn, coâng ñöùc aáy ñaït ñöôïc chí thuaàn, thì tuøy thuaän theo sôû nguyeän cuûa vua, vaø coù theå tieán ñeán Nieát-baøn. Laø ruoäng phöôùc toát, neân goïi laø öa vui thieàn Caâu-luaät-ñaø”. Tyø-kheo Tha La Baø Ma, khuyeân tuaân theo caùch thöùc thí, laäp trai giaûng. Phaät giao taêng söï cho Tyø-kheo, naøy phaân coâng thích nghi trong boä chuùng. Nn naøo caàn Kheá kinh thì giao Kheá kinh, caàn Tyø-ni thì giao Tyø-ni, caàn ñaïi phaùp thì giao ñaïi phaùp, caàn ngoài thieàn thì giao ngoài thieàn, caàn toøa cao thì giao toøa cao ; ngöôøi naøo caàn khaát thöïc thì giao khaát thöïc, caàn giaùo hoùa thì giaùo hoùa, tuøy töøng vieäc, töøng phaàn maø ñeàu tuøng thuaän. Neáu coù ñaøn vieät ñeán thænh, thì theo thöù töï maø sai ñi, baát luaän cao thaáp. Neáu coù thænh rieâng, thì khoâng coù theå leä naày. Baáy giôø, ñaøn vieät thænh heát, nhoùm Luïc quaàn Tyø-kheo cuõng theo

thöù lôùp, nhöng gaëp nhaø ngheøo, oâm haän trôû laïi, höôùng veà Ñöùc Phaät, oaùn traùch: “Ma La thaáy roõ laø ñaõ löøa doái, töï mình tieáp nhaän choã toát, ñem nhaø ngheøo phaân phaùt, nhö vaäy laø bình ñaúng sao?”. Phaät hoûi Ma La: - OÂng coù thaät söï nhö theá khoâng?. Ñaùp: - Khoâng, baïch Theá Toân! Theá laø ñeán giôø, Ma La khoâng coù aên, giôø ngoï saép troâi qua, beøn duøng phaân boø hoøa vôùi nöôùc uoáng ñeå ñuùng trai. Nghe nhoùm Luïc quaàn noùi, Ma La khoâng coù lyù do ñeå töï bieän minh, lieàn ñeán tröôùc Phaät, möûa ra nöôùc phaân naày. Luïc quaàn hoå theïn, hai ngöôøi caûm kích khieán kieát Laäu taän, hai ngöôøi trôû laïi laøm baïch y, hai ngöôøi thì töø loã chaân loâng treân maët chaûy ra maùu soâi, maïng chung, ñoïa nguïc A Tyø. Trai giaûng: Chuùng boä taäp hoïp caû laïi, ñeå thoï trai, taäp hoïc chung; vì kheùo coù khaû naêng khuyeán thænh thaønh töïu, neân goïi laø baäc nhaát. Tieåu Ñaø-la-baø laø chuû xaây döïng phoøng nhaø cho taêng boán phöông. Coâng söùc cuûa hoï ñöôïc thaønh töïu chung, neân khoâng goïi rieâng. Tyø-kheo Laïi Traù-baø-la, sôû dó ñöôïc goïi haøo quyù, laø vì thuoäc doøng doõi vua, laø ngöôøi thoâng tueä hieåu roäng, ít öa theo ñuoåi vieäc hoïc. Nghe Phaät xuaát theá, khai hoùa nhöõng keû ngu si meâ toái, lieàn ñeán Tinh xaù Kyø Hoaøn, nghe thaâu nhaäp lôøi phaùp, nghe lôøi daïy maø nhaäp thaàn, suy nghó roài muoán xuaát gia, quay veà thöa vôùi cha meï, cha meï khoâng cho. Taâm töï suy nghó: “Taát caû chuùng sinh ñeàu laø cha meï mình, haù rieâng chæ hai ngöôøi laø cha meï hay sao?”. Nghó nhö theá xong, beøn ñeán choã Phaät, xin ñöôïc laøm Sa-moân. Phaät hoûi: - Cha meï oâng coù cho pheùp hay khoâng? Baø La baïch: - Khoâng cho! Baïch Theá Toân. Anh cuûa oâng aáy laø quoác vöông. Baø La laïi ñeàu taâu vua, xin caàu ñaïo, Vua cuõng khoâng cho beøn suy nghó phaûi baøy phöông tieän ñeå xuaát gia vì ñaïo. Chính vì cha meï chæ coù moät con, neân khoâng muoán lìa xa nöûa böôùc! Trong khoaûng thôøi gian caàn thieát naày, Baø La chæ xin moät mình ñöôïc ngoài treân chieác giöôøng heïp, daøi tröôùc cha meï, khoâng uoáng,

khoâng aên. Traûi qua saùu ngaøy, cha meï hoaûng sôï, vì e con mình seõ cheát maát. Neáu ñöùa con naày cheát ñi thì coøn ai thay theá noù? Baø la thöa cha meï xin cho con moät yeâu caàu: “Nay, xin cha meï cho con vì ñaïo, con seõ thöôøng xuyeân trôû veà nhaø thaêm. Cha meï ñaõ ñoàng yù, Baø La lieàn ñeán choã Phaät. Ñöùc Phaät hoûi: - Cha meï ñaõ cho oâng xuaát gia roài ö ?.

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 169

- Daï ñaõ cho, baïch Theá Toân!. Phaät beøn daïy: - “Thieän lai Tyø-kheo! Ngaøi duøng tay xoa ñaàu Baø La, raâu toùc töï ruïng, saïch nhö môùi caïo ñöôïc baûy ngaøy, ca sa ñaép vaøo thaân, trôû thaønh Sa- moân. Phaät thuyeát giaûng boán ñeá, Baø la nghe phaùp chöùng ñaéc La Haùn”. Do yeâu caàu töø tröôùc, neân Baø La ñöôïc trôû veà nhaø, ñaép y, böng bình baùt ñöùng tröôùc coång. Luùc aáy, ngöôøi giuùp vieäc ñem thöùc aên ra cuùng döôøng. Baø La giôû naép baùt xin nöôùc uoáng, saép ñoå nöôùc vaøo, ngöôøi giuùp vieäc ngaång ñaàu leân nhìn, bieát laø ñaïi gia, beøn vaøo thöa: “Coâng töû ñang ôû beân ngoaøi. Cha, meï nghe noùi ñeàu möøng vui chính xaùc laø ngöôøi con cha meï ñaõ ñoàng yù cho laøm ngöôøi Hieàn, lieàn böôùc ra ñoùn vaøo nhaø, cuøng lo söûa soaïn caùc thöùc aên ngon”. Baø La thöa: “Ngaøy giôø ñaõ qua, ñuùng phaùp neân con khoâng aên”. Cha meï noùi: - Ngaøy nay ñaõ nhö theá, ngaøy mai con haõy ñeán sôùm! Baø La voäi trôû laïi choã ñaõ nghæ. Sau khi Baø La trôû veà, ôû nhaø cha meï caên daën caùc phuï nöõ haõy nhôù: “Ngaøy mai con ta seõ ñeán, caùc ngöôi phaûi töï trang ñieåm, aên maëc cho thaät ñeïp, khaû dó khieán con ta trôû laïi laøm baïch y, ñoù laø ñieàu toát nhaát cho caùc ngöôi”. Laïi lònh cho quan laïi giöõ kho baùu xuaát caùc ngoïc baùu, vaøng, baïc, moãi thöù ñeàu ñeå töøng nhoùm rieâng, vôùi yù mong muoán con seõ bò xao ñoäng, ñeå roài nhieãm tuïc maø trôû laïi gia ñình. Saùng hoâm sau, ñeán giôø aên, Baø La böng baùt trôû laïi nhaø mình; ñeán toøa ngoài xong, caùc phuï nöõ, keû haàu vôùi daùng veû thuøy mò, hoaëc raûi hoa, höông; hoaëc phuûi y, duõ neäm coû, cöû chæ luoân dòu daøng khaû aùi. Baø La noùi: - Caùc em ñaâu phaûi phieàn haø khoå nhoïc nhö vaäy! Caùc phuï nöõ coù caûm nghó: - “Giöõ laáy chuùng em laøm em gaùi, seõ khoâng coù lyù ñeå trôû laïi laøm Sa moân”. Baø La noùi vôùi cha meï: - Cha meï duøng vaät baùu naøy laøm gì? Nhöõng thöù aáy chæ meâ hoaëc con ngöôøi chuùng seõ gaây ra nhieàu tai hoïa, sao khoâng vöùt chuùng xuoáng ñaàm laày, döôùi chaân nuùi cho roài!?. Cha meï can giaùn: - Ñaïo ñöùc ôû taâm, ñaâu caàn phaûi xuaát gia. Tröôûng giaû Chaát Ña, cuõng taïi gia maø ñaéc ñaïo! Baø La noùi:

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 170

- Thöa cha meï! Con chöa nghe ngöôøi taïi gia naøo maø ñöôïc döùt heát caùc laäu. Tröôûng giaû Chaát Ña ñaéc ñaïo, vaãn coøn coù phaàn cuûa moät ñôøi coøn laïi, ñaâu ñuû laø cao quyù? Duø laø doøng doõi haøo toäc, caønh vaøng laù ngoïc, nhöng ñeàu vöùt boû ñeå ñi xuaát gia. Cho neân goïi Ngaøi laø xuaát gia baät nhaát. Toân giaû Ca Chieân Dieân, sôû dó ñöôïc xöng laø ngöôøi gioûi phaân bieät nghóa, laø vì saép neâu baøy giaùo phaùp, trong taâm Toân giaû thöôøng suy nghó: “Nhôn gian luoân oàn taïp, huyeân naùo nhö theá thì, tö duy tinh taán seõ khoâng chuyeân nhöùt, neân phaûi aån

naùu trong vuøng tónh baûy ngaøy ñeå, soaïn taäp ñaïi phaùp, xong roài ñeä trình leân Phaät. Phaät khen: - Laønh thay! Thaùnh ñaõ chaáp thuaän duøng laøm moät taïng, nghóa naày vi dieäu, haøng phuïc ñöôïc ngoaïi ñaïo. Cho neân goïi Ngaøi laø gioûi phaân bieät baäc nhaát. Laïi nöõa, goïi laø thöù nhaát, vì ñöùc Theá Toân ñeán nöôùc Thích Sí, ngoài beân moät coäi caây, tay caàm caây gaäy. Doøng hoï Thích ñeàu ñeán xem Phaät, coù ngöôøi noùi: - Tröôùc ñaây ñaõ töøng lìa boû con gaùi toâi, voán raát xinh ñeïp hôn heát. YÙ hieän nay ra sao?. Ñaùp: "Veà yù, nghóa laø khoâng vöôùng maéc theá gian, khoâng nhieãm nôi ñôøi". Phaïm chí noùi: "Laønh thay! Nhaän hieåu, roài laïi boû ñi!" Veà sau, caùc Tyø-kheo khoâng hieåu lôøi noùi naøy, hoûi Toân giaû Ca Chieân Dieân: Phaät khen Nhaân giaû laø bieän taøi, phaân tích lyù, hieåu nghóa baäc nhaát, vaäy Ñöùc Theá Toân traû lôøi: Phaïm chí khoâng nhieãm, khoâng vöôùng maéc, nghóa aáy theá naøo?. Baáy giôø, Toân giaû Ca Chieân Dieân lieàn giaûi thích: Tyø-kheo neân bieát: Maét duyeân saéc khôûi thoï, duyeân thoï khôûi töôûng, duyeân töôûng qua laïi; sinh Thöùc phaân bieät, khôûi taâm vöôùng maéc. Ñoái vôùi söï vöôùng maéc Phaät ñaõ vónh vieãn lìa boû. Caùc Tyø-kheo nghe noùi lôøi noùi naày, yù caûm thaáy khoan khoaùi. Toân giaû Ca Chieân Dieân quaùn saùt yù cuûa caùc Tyø-kheo, bieát khoâng hieåu roõ, lieàn daãn duï: "Coù ngöôøi ñoái vôùi vaán ñeà naày, muoán caàu vaät beàn chaéc, maø laïi boû goác reã, laáy caønh laù, thöû hoûi coù ñöôïc vöõng chaéc khoâng?". Ñaùp: - Khoâng ñöôïc. Caùc oâng v.v.. cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät ôû gaàn nôi ñaây maø laïi chaúng thaáy nghe, haù khoâng phaûi laø boû goác, laáy ngoïn ñoù sao?. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán thöa hoûi Phaät: "Ñieàu Toân giaû Ca Chieân Dieân ñaõ giaûi thích, maø khoâng xeùt kyõ veà lyù, nhö theá coù ñuùng khoâng?". Phaät ñaùp:

- Nhö phaùp Ca Chieân Dieân ñaõ giaûng noùi, laø nhö nhau, khoâng coù khaùc. Do nhaân duyeân naøy neân goïi Ngaøi laø hieåu nghóa. Quaân Ñaàu Ba Thaùn sôû dó goïi haønh truø (ngöôøi phaùt theû) Caâu-luaät- ñaø, laø vì thoâng thöôøng, ngöôøi phaùt theû phaûi ghi cheùp soá ngöôøi ñeå bieát laø coù thaønh thaät hay khoâng? Neáu thaønh thaät thì seõ nhaän laõnh phöôùc. Ngöôøi tieáp nhaän giaû doái thì toäi choàng chaát ngaøy caøng lôùn. Haùn goïi laø Truø (theû), Thieân truùc goïi laø Xaù La. Xaù La cuõng goïi laø hoaïi taän: Coù phöôùc thì toäi taän, coù toäi thì phöôùc taän. Do ñaâu maø bieát ñöôïc nhö theá?. Xöa, con gaùi cuûa A-nan Baân Kyø, ôû nöôùc Ni-kieàn laø hoï ngoaïi hoûi Phaät: - Coù theå nhö theá ñeå gaëp Phaät khoâng? Ñöùc Phaät baûo: - Neân bieát ñeán ñuùng luùc, taát nhieân coù ích. Coâ gaùi ñaõ ñeán, töø xa thænh ñöùc Theá Toân. Phaät bieát yù coâ gaùi, lieàn maëc nhieân thoï thænh, baûo Toân giaû A-nan: - Ngaøy mai seõ thoï thænh cuûa Thích Ma Nam. Toân giaû A-nan beøn ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp chuùng vaän haønh thaàn thoâng. Khi ñöa theû, Thöôïng toïa, Quaân Ñaàu Ba Thaùn chöa ñöôïc thaàn thoâng. Nghe ngöôøi phaùt theû thænh, töï theïn mình thaáp keùm chöa ñöôïc thaàn thoâng, nhìn laïi mình ñöùng ñaàu trong chuùng chæ laø hình boùng, do bôûi tuoåi giaø nhö con choàn hoang ôû nuùi Töû Kim (vaøng tía). Suy ñi nghó laïi nöõa muoán nhaän theû khoâng theo thoâng leä, nöûa muoán khoâng nhaän cöông vò Thöôïng toïa. Laïi nghó Sa di taùm tuoåi haõy

coøn ñöôïc thaàn thoâng, huoáng chi laø coâng söùc boû ra nhieàu naêm maø khoâng ñaït ñöôïc gì, tính keå chæ nhö theá, thì toàn taïi laøm gì! Trong luùc tình caûm giaèng co giöõa nhaän theû hay trao laïi thì boãng nhieân Laäu taän. Neáu giaû doái ñeå nhaän laõnh theû, thì thaân ngöôøi coù chín möôi vaïn loã chaân loâng, laáy ñaáy laøm soá, töùc soá thaân ngöôøi nhö vaäy cuõng khoâng ñöôïc tieáp nhaän. Neáu laø ngöôøi chaân thaønh tieáp nhaän theû thì coù theå chöùng ñöôïc Laäu taän. Laáy vieäc Thöôïng toïa naày, coù theå minh chöùng. Vaû laïi, sôû dó laøm Thöôïng toïa, laø vì thöôøng gioûi thuyeát phaùp thích hôïp vôùi moïi ngöôøi, vaø ñöôïc chuùng ñeà cöû laøm Thöôïng toïa. Do nhaân duyeân naày, neân goïi laø Thöôïng toïa tieáp nhaän theû Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó goïi Taân Ñaàu Loâ coù khaû naêng haøng phuïc ngoaïi ñaïo, laø vì: Xöa, trong thaønh Tyø-xaù-ly coù Tröôûng giaû Chaát Ña, thöôøng gaëp phaûi tình huoáng Luïc sö ngoaïi ñaïo cao ngaïo töï ñaïi, noùi: - Sa Moân Cuø Ñaøm töï xöng laø toân quyù, ta seõ so taøi vôùi oâng aáy. Neáu

oâng ta hieän moät, ta seõ hieän hai. Cöù nhö theá, chuyeån bieán gaáp boäi ñeán ba möôi hai. Baáy giôø, Tröôûng giaû thænh khaép chö taêng trong, ngoaøi cuùng döôøng, xong, beøn döïng moät truï côø lôùn, cao boán tröôïng chín thöôùc, ñaët chieác baùt Chieân Ñaøn ôû treân, roài xöôùng: “Ai coù theå ñöa tay laáy chieác baùt naày thì ngöôøi aáy seõ ñöôïc toân laø ñeä nhöùt!”. Khi aáy, Taân Ñaàu Loâ, trong loøng töï nghó: “Nay ta neân theå hieän thaàn tuùc, ñeå cho luïc sö ngoaïi ñaïo v.v. ñeàu maëc nhieân haøng phuïc. Roài laïi nghó: “Ñöùc Theá Toân thöôøng khuyeân caùc ñeä töû khoâng ñöôïc hieän baøy thaàn tuùc. Neáu hoâm nay ta khoâng theå hieän thì sôï hoï seõ vónh vieãn ñaéc toäi, coøn neáu nhö ta hieän, thì sôï traùi vôùi lôøi giaùo huaán cuûa Ñöùc Theá Toân. Chaàn chöø, ñaén ño maõi khoâng thoâi, beøn hieän thaàn tuùc, duoãi tay laáy chieác baùt chieân ñaøn aáy, roài bay leân hö khoâng, ñi nhieãu quanh thaønh baûy voøng, ñoaïn trôû xuoáng, ngoài treân toøa, noùi vôùi caùc Phaïm chí: - “Caùc oâng laïi hieän thaønh hai ñi!”. Luïcsö yeân laëng. Luùc ñoù, Ñaïi quyû töôùng quaân teân laø Baùn Sö noùi vôùi Luïc sö: “Mu hieän thaønh hai ñi ! ». Baáy giôø, Luïc sö vaø ñeä töû chaúng bieát baùt ôû ñaâu maø nhaët veà ñeå hieän. Do ñaáy, noùi Taân Ñaàu Loâ haøng phuïc ngoaïi ñaïo thuoäc Caâu-luaät-ñaø laø vaäy. Sôû dó goïi Tyø-kheo chaêm soùc xem beänh laø baäc nhaát, laø vì: Luùc aáy, ôû Tinh-xaù Kyø-ñaø, coù moät Tyø-kheo beänh naëng, khoán khoå, naèm lieät laâu ngaøy treân giöôøng truøng boø ra döôùi xöông soáng, reân ræ suoát ngaøy. Ñöùc Phaät vaø caùc Tyø-kheo ñi xem xeùt khaép phoøng nhaø, thaáy Tyø- kheo naày bò beänh naëng khoán khoå nhö theá, môùi hoûi: - Coù ngöôøi naøo chaêm soùc oâng khoâng? Tyø-kheo ñaùp: - Khoâng, baïch Theá Toân! Phaät noùi: - Tröôùc kia oâng ñaõ töøng chaêm soùc ngöôøi khaùc beänh khoâng? Ñaùp: - Khoâng. Laïi hoûi: - OÂng khoâng chaêm soùc ngöôøi khaùc beänh, laøm sao troâng mong ngöôøi khaùc chaêm soùc beänh cho oâng? Noùi roài Nhö Lai veùn y Taêng Giaø Leâ, töï tay xoa nôi thaân ngöôøi beänh, goät röûa cho Tyø-kheo. Khi ñoù, Trôøi Ñeá-thích cuõng hieän ñeán trôï giuùp Ñöùc Theá Toân chaêm soùc beänh nhôn. Tyø-kheo bò beänh aáy nhôø ôn ñöùc cuûa Theá Toân, töùc thì ñöôïc laønh haún. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Keå töø nay

veà sau, neáu ai coù beänh, ñaïi

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 173

chuùng phaûi saên soùc cho nhau'. Ñöùc Theá Toân coøn chieáu coá, noùi theâm: "Naøy caùc Tyø-kheo! Ai coù khaû naêng bieát xem coi ngöôøi beänh? Chæ coù Tyø-kheo Saám maø thoâi. Tyø- kheo Saám thöôøng duøng naêm söï ñeå ngöôøi beänh. Naêm söï ñoù laø: 1. Phaân bieät thuoác hay. 2. Khoâng heà löôøi bieáng, daäy tröôùc, nguû sau. 3. Luoân noùi naêng vui veû, raát ít nguû nghæ. 4. Duøng phaùp cuùng döôøng, khoâng tham aên uoáng. 5. Laõnh traùch nhieäm cho beänh nhaân vaø noùi phaùp. Ñaây laø naêm phaùp maø Tyø-kheo Saám ñaõ söû duïng ñeå chaêm soùc ngöôøi beänh maø chöa töøng coù ai khoâng laønh beänh. Vì sao? Vì Tyø-kheo naày chính laø ngöôøi nôi caùc ñôøi tröôùc, ñaõ töøng traûi qua naêm traêm ñôøi, laøm Thaày thuoác kheùo hieåu bieát töôøng taän caùc phöông thuoác. Nghe tieáng noùi, xem xeùt saéc maët laø bieát caên nguyeân beänh, ñoàng thôøi duøng boán söï ñeå chaêm soùc ngöôøi beänh. Do nhaân duyeân naày, neân goïi Tyø-kheo Saám chaêm soùc beänh Caâu- luaät-ñaø. Sôû dó goïi Tyø-kheo Baèng Kyø Xa coù khaû naêng taïo ra keä tuïng, laø vì Tyø-kheo naày, luùc tröôùc laøm con cuûa Tröôûng giaû, laø ngöôøi thieân aøi baûm sinh, thoâng minh, xuùc caûnh xuaát lieàn taùn tuïng (thô ca). Luùc aáy, con cuûa Tröôûng giaû ra ngoaøi ñi daïo, gaëp moät coâ gaùi thuoäc gia ñình coù taøi ngheä, hình dung ñoan chính, hieám coù ôû trong ñôøi. Vöøa ngaém nhìn, loøng caûm thaáy hôùn hôû, beøn muoán cöôùi laøm vôï. Veà nhaø, thöa vôùi cha meï veà chuyeän mình ñaõ gaëp coâ gaùi aáy, vaø xin song thaân ñem sính leã, hoûi cöôùi cho mình ñöôïc chaêng?. Cha meï khoâng haøi loøng, vì doøng hoï cuûa con laøm sao söûa ñoåi vieäc giaù thuù, huûy hoaïi phong tuïc cuûa tieân nhôn! Ngöôøi con yù quyeát maõnh lieät, laïi thöa: - Neáu cha meï khoâng vì con maø cöôùi naøng, thì con khoâng theå naøo soáng treân coõi ñôøi naày! Thaáy con noùi nhö vaäy, cha meï khoâng nhaãn taâm quôû maéng, ngaên caám, beøn noùi: "Thoâi ñöôïc, tuøy ôû con, ñoù khoâng phaûi laø ñieàu cha meï mong muoán. Töùc thì sai ngöôøi ñeán ñaøng gaùi baøy toû vieäc xin hoûi cöôùi cho con. Nhaø gaùi noùi: - Gia nöõ laø doøng gioáng taøi ngheä, chæ laáy taøi ngheä laøm ñaàu, beøn ñaùp lôøi söù giaû: - Khoâng tham cuûa caûi cuûa oâng, chæ caàn coù ñaày ñuû taøi ngheä, aáy laø

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 174

choã trao gôûi cho nhau. Baèng Kyø Xa nghe qua, lieàn ñeán nhöõng vò thôï coù taøi ngheä ñeå hoïc veà caùc kyõ naêng. Khoâng ñaày vaøi tuaàn, moïi kyõ naêng, taøi ngheä ñeàu laõnh hoäi ñuû. Laïi sai ngöôøi ñöa tin: vieäc hoïc taøi ngheä ñaõ maõn, vaäy coù theå gaëp gôõ ñöôïc chöa? Chuû nhôn ñaùp: - Neáu ngöôøi hoäi ñuû taøi ngheä, thì phaûi ñeán choã vua ñeå khaûo thí. Baáy giôø laø tieát thaùng gieâng, nhaø vua ra leänh taäp hoïp moïi ngöôøi coù taøi ngheä khaép moïi nôi ñeán ñeå tæ thí. Neáu ngöôøi naøo hôn heát, seõ ñöôïc vua ban cho ngaøn löôïng vaøng. Nhaø vua cuõng nghe vieäc tæ thí coù lieân heä vôùi ngöôøi nöõ xinh ñeïp, neân muoán thu naïp veà trong cung cho mình. Phaùp tæ thí veà taøi ngheä: döïa vaøo truï cao laøm chuaån: Truï ñöôïc döïng ñöùng, cao boán tröôïng chín thöôùc, phía döôùi ñaët ñaày göôm ñao,

muõi nhoïn ñeàu höôùng leân treân khoaûng caùch chæ ñuû chaân ñi. Baáy giôø Baèng Kyø xa döïa theo truï nhaûy vuït leân hö khoâng xoay quanh baûy voøng, roài nhaøo xuoáng treân khoaûng ñaát troáng. Nhaø vua sôï maát coâ gaùi, giaû vôø noùi khoâng nhìn thaáy. Moïi ngöôøi ñeàu noùi gioûi. Vua thì noùi: “Traãm khoâng thaáy!”, vì neáu xaùc nhaän laø gioûi, thì phaûi nhaän Baèng Kyø thaéng. Baèng Kyø suy nghó: “Neáu khoâng thuaän theo lôøi cuûa vua, taát nhieân seõ maát coâ gaùi kia, vì quy ñònh quaû nhaát môùi ñöôïc tính. Baèng Kyø beøn lieàu cheát, leo leân ñaàu truï, ngoaùi nhìn taän maët coâ gaùi, trong loøng töï nghó: “Sao ngöôøi aáy ñieàm nhieân toïa thò nhìn mình nguy khoán, thaäm chí loøng sôï seät, hình run raáy, khoù baûo toaøn taùnh maïng. Ngöôøi con gaùi giaû doái kia, laáy laøm gì? Run raåy, e khoâng töï baûo toaøn!”. Ñöùc Phaät bieát ngöôøi naày chaéc chaén coù theå cöùu ñoä. Neáu khoâng cöùu, ngöôøi aáy seõ bò ñoïa nôi ba ñöôøng döõ, Phaät lieàn baûo Toân giaû Muïc Lieân: - OÂng haõy duøng thaàn tuùc, ñeå cöùu giuùp ngöôøi kia ñang bò nguy aùch! Muïc Lieân vaâng lôøi Phaät daïy, töùc thì bieán hieän ñeán choã caây truï, ngoài kieát giaø giöõa hö khoâng, laïi hieän ra baäc thang baûy baùu ôû phía döôùi caây truï, ngöôøi khaùc khoâng troâng thaáy, chæ rieâng Baèng Kyø ñöôïc thaáy, neân töø töø xoay baûy voøng trong theàm thang roài xuoáng. Thaàn löïc ñaõ ñöôïc giao tieáp bình an, trong ngoaøi heát nguy hieåm. Vua vaø moïi ngöôøi raát laáy laøm laï. Vua töï tay daãn ngöôøi con gaùi ñeïp ñeán giao cho Baèng Kyø. Baèng Kyø noùi: “Toâi khoâng duøng vaät xaûo traù, hö giaû naøy. Noù löøa doái meâ hoaëc ngöôøi ñôøi, taïo söï laàm laïc cho ngöôøi thanh tònh chôn chaùnh, khieán nöôùc maát, nhaø tan. Laäp töùc, Baèng Kyø theo Toân giaû Muïc Lieân veà

choã ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: “Thieän lai Tyø-kheo, (töùc) thaønh Sa-moân”. Phaät giaûng noùi Töù ñeá, lieàn ñaït ñöôïc ÖÙng Chôn (A-la-haùn). Baèng kyø loøng phaùt khôûi vui möøng, xuaát thaønh lôøi keä tuïng ca ngôïi Ñöùc Theá Toân: “Ngaøy möôøi laêm thanh tònh Naêm traêm Tyø-kheo hoïp Ñaõ ñoaïn caùc kieát, söû Ngöôøi tieân khoâng thoï taäp Cuõng nhö Chuyeån Luaân vöông Caùc quan vaây quanh khaép Boán bieån vaø ñaát lieàn. Söû saùch khoâng Haøng phuïc ngöôøi nhö theá Ñaïo sö khoâng ai hôn Cuõng giuùp caùc Thanh vaên Ba minh tröø taùnh kieát Taát caû con Theá Toân Khoâng coù buïi caáu ueá Ñaõ dieät löôùi aùi duïc Nay leã traêng trong sao”. Do nhaân duyeân naày, neân goïi Baèng-kyø-xa coù theå taïo keä tuïng, ca ngôïi coâng ñöùc cuûa Nhö Lai laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó goïi Caâu-hi-la coù boán bieän taøi baäc nhaát, laø vì: Thoâng thöôøng, haøng Thanh-vaên boán bieän khoâng haún phaûi ñaày ñuû. Hoaëc coù Phaùp bieän maø khoâng coù Nghóa bieän. Hoaëc coù nghóa bieän maø khoâng coù Phaùp bieän. Hoaëc coù ÖÙng bieän maø khoâng coù Töø bieän. Hoaëc coù Töø bieän maø khoâng coù ÖÙng bieän. Caâu Hi La ñuû heát boán bieän naøy. Caùc Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ca Chieân Dieân cuõng coù ñuû boán bieän, sôû dó khoâng goïi laø baäc nhaát, vì Thaân töû töï laáy trí tueä laøm chuû. Ca Chieân Dieân töï duøng vieäc soaïn taäp laøm chuû, neân ñeàu khoâng goïi laø baäc nhaát veà boán bieän. Hoaëc duø coù ñuû boán bieän, nhöng cuõng khoâng theo kòp Caâu Hi La. Caâu Hi La chæ bieän minh veà yù nghóa cuûa moät caâu baûy

ngaøy khoâng heát, huoáng chi laø boán bieän, laøm sao coù theå tính keå löôøng xeùt?. Do vieäc naày, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø trong boán bieän. Sôû dó goïi Tyø-kheo Nan-ñeà khaát thöïc Caâu-luaät-ñaø, laø vì caùc Tyø-kheo khaùc cuõng khaát thöïc, nhöng hoaëc giôùi khoâng ñuû, hoaëc coù taâm tham, hoaëc ngoaùi nhìn traùi, phaûi, taâm khoâng chuyeân nhöùt, hoaëc traùnh xa muøa laïnh,

muøa naéng. Coøn khi Tyø-kheo aáy khaát thöïc thì khoâng coù nhöõng vieäc nhö vaäy. Vieäc khaát thöïc ñaõ tinh teá, ngöôøi thí seõ ñöôïc nhieàu phöôùc. Vì theá, neân nay daãn duï ñeå so saùnh caùi lôùn, nhoû: Coù ngöôøi hoûi veà phöông phaùp baén: “Moät ngöôøi baén sôïi loâng treo lô löûng caùch traêm böôùc, vôùi moät ngöôøi baén buïi ñaát bay ra, ngöôøi naøo laø khoù?”. Ñaùp: Sôïi loâng treo lô löûng laø khoù. Vì cho duø baén maø khoâng rôi xuoáng ñaát, thì khoâng theå naøo noùi ñuû laø bao nhieâu laàn baén (raát nhieàu). Neáu boá thí cho ngöôøi khaát thöïc, hoaëc boá thí cho chuùng Taêng, thì boá thí naøo laø lôùn laø chôn A-luyeän-nhaõ?. Trong duï sôïi loâng treo lô löûng thì thí khoâng ñöôïc chaân laø duï cho ngöôøi baén leân hö khoâng. Vieäc aáy duø khoù, nhöng coù truùng coù traät. Muõi teân dính ñaát, laø duï cho vieäc boá thí chuùng Taêng. Baén rôi sôïi loâng laø tinh xaûo nhöng baén traät thì nhieàu. Baén buïi ñaát duø deã, nhöng chöa töøng maát ñaát. vì chuùng Taêng laø ruoäng phöôùc raát daøy, neân khoâng coù theâm, bôùt, coøn A-luyeän-nhaõ tinh, thoâ, neân coù ñöôïc, maát. Vì Nan-ñeà ñaït ñöôïc söï tinh teá trong khaát thöïc neân goïi laø khaát thöïc. Sôû dó goïi Thí La laø ngoài moät choã, aên moät böõa, ñoù laø moät haïnh Ñaàu ñaø. Phaøm noùi phaùp A-luyeän-nhaõ thì hoaëc khaát thöïc, hoaëc ngoài döôùi goác caây; hoaëc ôû choã thanh vaéng rieâng moät mình. Nay ôû ñaây noùi ngöôøi ngoài moät choã, aên moät böõa, nghóa laø saùng sôùm, thöùc daäy cho ñeán giöõa tröa, neáu ñaøn vieät cho thöùc aên, baát luaän ít nhieàu, chæ moät laàn ngoài aên maø thoâi. Neáu aên chöa no, vaàn ngoài chöa ñöùng daäy thì coù theå ñöôïc aên tieáp, coøn neáu ñaõ ñöùng daäy thì khoâng ñöôïc aên nöõa. Thöôøng aên moät laàn maø khoâng lìa boû haïnh aáy, thì Thí La laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó noùi Tyø-kheo Kim Tyø La thöôøng ñi baûy nhaø ñeå khaát thöïc, khoâng ñöôïc quaù baûy. Vì sao theá? Vì ñaõ laäp lôøi theà coù giôùi haïn laø baûy. Khi khaát thöïc, muoán chuùc phöôùc cho chuùng sinh, thì phaûi chuyeân taâm nghó ñeán ñaïo, khoâng coù töôûng tham. Neáu ñöôïc thöùc aên ngon, dôû, cuõng khoâng vieän côù maø theâm, bôùt. Tuøy thuaän laàn löôït khaát thöïc, khoâng löïa choïn nhaø ngheøo, giaøu. Neáu môùi ñi moät hay hai nhaø maø ñöôïc thöùc aên, laïi coù ngöôøi boá thí nöõa, ñuû roài thì thoâi, khoâng ñuû thì nhaän tieápï. Neáu trong tröôøng hôïp ñaõ ñeán baûy nhaø maø vaãn khoâng ñöôïc thöùc aên, thì seõ trôû laïi Tinh xaù nghæ ngôi, suy nghó, haønh ñaïo, khoâng nghó laø ngaøy mai, mình seõ ñeán nhaø ñoù hay khoâng ñeán nhaø ñoù nöõa, ñeàu khoâng coù töôûng phaân bieät. Do vaäy neân goïi laø Sa-moân Baûy nhaø. Khaát thöïc xong, trôû veà Tinh xaù tónh

toïa, buoäc taâm ôû ñaïo, neân noùi Tyø-kheo Kim Tyø La khaát thöïc nôi baûy nhaø laø Caâu-luaät-ñaø. Tyø-kheo kieân lao: Giöõ haïnh thöôøng xuyeân ôû nhöõng nôi nhö nuùi, ñaàm, nôi vaéng veû, tónh laëng. Tyø-kheo Nan-ñeà, giöõ haïnh khaát thöïc, nhaãn naïi chòu cöïc. Tyø-kheo Kim Tyø La, giöõ haïnh khaát thöïc baûy nhaø. Thí La, giöõ haïnh moät laàn ngoài aên. Trong möôøi hai haïnh Ñaàu ñaø, moãi vò giöõ moät haïnh. Tyø-kheo Phuø-di gìn giöõ ba y khoâng rôøi khi aên, khi nghæ ngôi. Hoaëc noùi: "Taïo ba y, nhö laø duøng ba löôït chuyeån phaùp luaân". Hoaëc noùi: "Vì ba ñôøi. Hoaëc noùi: "Vì ba muøa neân ñaët ra ba y: Muøa ñoâng thì maëc y daøy; muøa haï thì maëc y moûng, muøa xuaân, thu maëc y vöøa phaûi. Vì ba muøa nhö vaäyneân phaûi ñuû ba y. Daøy thì naêm ñieàu, vöøa thì baûy ñieàu, moûng thì möôøi laêm ñieàu. Neáu laø muøa raát laïnh thì maëc ba y, coù theå ngaên ñöôïc giaù buoát. Hoaëc noùi: "Cuõng vì muoãi, nhaëng, eãnh öông, neân laäp ra ba y. Vì duyeân côù aáy, neân thöôøng giöõ ba y khoâng queân. Do ñoù noùi Ngaøi giöõ haïnh naøy baäc nhaát". Sôû dó goïi Tyø-kheo Baø Sai, laø ngoài nôi troáng traûi baäc nhaát, vì xöa kia khi coøn taïi gia, thöôøng cho nhaø cöûa laø tai hoïa; khi xuaát gia caàu ñaïo, thöôøng ngoài ôû choã troáng traûi. Neáu vaøo phoøng nhaø thöông bò ngoäp hôi, gioáng nhö bòt mieäng laïi. Chính vì theá, neân Tyø-kheo Baø Sai thöôøng tìm nôi troáng traûi ñeå ngoài, tö duy, haønh ñaïo, nhaân ñoù, thaân theå ñieàu hoøa, hôi thôû thoâng suoát, saûng khoaùi, tu haønh ñaïo nghieäp khoâng bò trôû ngaïi. Do nhaân duyeân naày, neân goïi Baø-sai laø ngoài nôi choã troáng traûi baäc nhaát. Sôû dó goïi Hoà Nghi Ly Vieät, thöôøng xuyeân ôû döôùi goác caây, laø vì töø ñòa vò phaøm phu muoán caàu Thieàn ñònh, taát nhieân phaûi ôû döôùi goác caây ñeå nöông töïa thaâu giöõ taâm yù, loaïi tröø keát troùi buoäc. Caùc Tyø-kheo khaùc cuõng ngoài thieàn döôùi goác caây, nhöng khoâng ñöôïc xöng laø baäc nhaát, vì caùc Tyø- kheo aáy khoâng coù khaû naêng chæ moät laàn nghe thì töï chuyeân nhöùt tö duy, coøn Tyø-kheo naày moät khi ñöôïc nghe lôøi Phaät daïy, laø laäp töùc coù khaû naêng thöïc haønh söï taäp trung taâm yù, khoâng boû. Saùu naêm laø döùt heát Kieát. Tröôùc kia, Ly Vieät vui thích nhaäp thieàn ñònh, haønh chæ khoâng khaùc, nhöng öa tu taäp söï vieäc coù khaùc, neân moïi ngöôøi xöng Ngaøi laø Caâu-luaät- ñaø. Sôû dó goïi Tyø-kheo Ñaø-ña-saùch vui thích khoâng, laø vì Tyø-kheo naày vaøo nhaø laø hieåu noäi khoâng, ra khoûi nhaø laø hieåu ngoaïi khoâng. Noäi khoâng duï cho thöùc, ngoaïi khoâng duï cho thaân. Vaøo nhaø, laø thaáu ñaït thöùc khoâng, ra khoûi nhaø laø hieåu thaân khoâng. Ñaõ thaáu ñaït trong, ngoaøi khoâng, thì caùc phaùp cuõng nhö theá.

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 178

Tyø-kheo naày, nghe thuyeát minh veà giaùo khoâng thì thaâu giöõ ôû taâm neân vaøo nhaø laø nhaän thaáy khoâng, töùc ñaït thaân thöùc. Tyø-kheo khaùc phaûi döùt heát kieát, sau ñoù môùi ñaït khoâng. Taâm khoù thu giöõ khoâng, quyù ôû choã Tyø-kheo kia ñaõ ñaït ñöôïc tröôùc, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó goïi Tyø-kheo Ni-baø maëc y nguõ naïp treân heát, laø vì Tyø-kheo naày quaùn thaân thaáy roõ ba möôi saùu vaät ñeàu laø caáu ueá, chaúng coù gì ñaùng tham, ñaùng quyù! Chaùn caùi thaân heøn keùm naøy neân phaûi duøng vaät heøn keùm che thaân. Hoaëc coù thuyeát noùi: "Luaän veà y phuïc, coù y ngöôøi ñaùng gaàn guõi, coù ngöôøi khoâng

ñaùng gaàn guõi". Ñaùng gaàn guõi laø sao?. Maëc y phuïc xaáu, khieán ngöôøi ta xaáu hoå, töï theïn, ñoù laø ngöôøi ñaùng gaàn guõi. Maëc y phuïc toát ñeïp, khieán ngöôøi ta töï theâu deät cho mình laø lôùn, ñoù laø ngöôøi khoâng ñaùng gaàn guõi. Maëc y phuïc xaáu, hoã trôï haïnh, ñoù laø maëc y Nguõ naïp. Tyø-kheo naày, vì kheùo coù theå so saùnh töôùng trong, ngoaøi, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó goïi Tyø-kheo Öu-ña-la thöôøng öa thích ôû nôi choán goø maû, vì Tyø-kheo naày laø ñeä töû cuûa Toân giaû A-nan. Tröôùc kia Thaày ñaéc ñaïo, taâm töï nhôù nghó: "Thaân naày löu chuyeån, khoâng choã naøo laø khoâng traûi qua: Luùc ôû treân coõi Trôøi thì aên, maëc, sai baûo töï nhieân, nay, ñeàu töø boû heát. Neáu ôû trong loaøi ngöôøi, laøm Chuyeån Luaân Vöông, baûy baùu luoân theo, cuõng ñaõ qua roài. Hoaëc ôû loaøi suùc sinh, luoân aên coû gai, thì ñaáy cuõng laø quaù khöù. Neáu ôû coõi ngaï quyû thì laáy ñoàng nung chaûy laøm thöùc aên. Hoaëc ôû ñòa nguïc, thì bò ñao, göôm xöû trò. Caùc hình toäi naày cuõng ñeàu laø quaù khöù". "Nay ñöôïc thaân ngöôøi, hoaøn toaøn ñuû caùc phaàn, nhöõng gì cuûa xöa ñeå laïi nay ñeàu laø vaät caàn döùt boû. Hình, saéc nhö troø aûo thuaät, khoâng coù gì laø ñaùng tham, taát caû ñeàu seõ töø boû neân döøng laïi trong choán goø maû naày. Laïi suy nieäm: "Chính vì coù yù muoán ôû nôi coäi caây, trong ñaàm, nuùi, ñeàu laø nôi ngöôøi daân tham thích, chæ coù ôû choán goø maû laø nôi con ngöôøi khoâng öa thích, vì nôi ñaây chæ thuoäc veà quyû vaø caùc loaøi choàn, soùi, dieàu, quaï"... Nay, Tyø-kheo Öu-ña-la seõ nhaäp tam muoäi töø, ñeå cöùu giuùp caùc loaøi aáy neân ôû nôi goø maû. Do nhaân duyeân thöôøng öa thích ôû choán goø maû, khoâng thích ôû trong loaøi ngöôøi, neân ñöôïc goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó Tyø-kheo Loâ Heâ Vinh luoân ngoài treân neäm coû laø Caâu-luaät- ñaø, vì Tyø-kheo naøy nhaèm töø boû taâm aùi. Töø boû taâm aùi laø sao? Cho duø giöôøng vaøng, goái ngoïc ñi nöõa, cuõng ñeàu khoâng coù tham aùi vöôùng chaáp. Hoaëc laïi thuyeát minh: "Neáu coù ngöôøi thí cho toøa ngoài tuyeät ñeïp thì cuõng

nhö thí cho toøa ngoài baèng coû, coù gì khaùc! Khi taâm aùi ñaõ heát, caùc kieát cuõng döùt, aáy laø luùc tay caàm naém coû höôùng veà ñaùm coû laøm leã. Thaáy cöû chæ kyø laï, coù ngöôøi hoûi": - Vì sao höôùng veà ñaùm coû laøm leã? Tyø-kheo ñaùp: - Ta nhôø ñaùm coû naày maø nhöõng trang söùc hieån vinh trong taâm ta ñaõ heát vaø ñaéc ñaïo cuõng do noù, noù töùc laø thaày ta, neân ta höôùng veà ñaùm coû ñeå laøm leã. Naêm traêm khæ vöôïn ñöôïc sinh treân coõi Trôøi, cuõng do duøng hoa Thieân Vaên Ñaø La tung raûi nôi töû thi cuõ, vì do töû thi neân ñöôïc sinh leân coõi Trôøi, vì theá chö Thieân môùi ñeán raûi hoa! Luaän veà söï sang, aét phaûi duøng ngheøo heøn laøm goác, vì nhaân duyeân naày, neân goïi ngoài nôi neäm coû laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó khen Tyø-kheo Öu Kieàm Ma khoâng noùi chuyeän vôùi ngöôøi, chæ nhìn xuoáng ñaát maø ñi laø Caâu-luaät-ñaø, vì Tyø-kheo naày, thöôøng lo sôï loãi laàm ôû mieäng, neân moãi khi saép söûa ñoåi lôøi noùi, tröôùc heát phaûi töï suy nghó: chính töø nôi mieäng naøy maø sinh trong coõi Trôøi, ngöôøi, hoaëc nôi ba ñöôøng döõ thì ñòa nguïc coù moïi thöù, reân ræ, keâu la, gaøo theùt nhaân ñuû cho naêm ñöôøng, laïi caøng khoå ñau voâ löôïng. Nay ta phaûi nhö Thaùi töû Moä Phaùch,

keát lôøi theà khoâng noùi naêng. Boán loãi ba tai hoïa do ñaâu maø sinh? Ñaõ khoâng noùi thì cöù nhìn thaúng phía tröôùc maø ñi. Ñöùc Phaät cuõng laáy laøm laï veà khaû naêng aáy. Baáy giôø, ñöùc Phaät thöôøng höôùng veà caùc Tyø-kheo ca ngôïi ñöùc cuûa Kieàm Ma, noùi vôùi Toân giaû A-nan: “Nhö Tyø-kheo naày, neân bieát maø ghi cheùp laïi, ñeå laøm göông cho keû haäu hoïc noùi theo. Do nhaân duyeân aáy, goïi Tyø-kheo Öu Kieàm Ma laø Caâu-luaät-ñaø”. Sôû dó khen Tyø-kheo Nhöùt Taâm laø haønh trì tam muoäi Caâu-luaät-ñaø, vì Tyø-kheo naøy, khi xöa ñaõ töøng taäp ñònh, cöùu xeùt töø thoâ, ñeán teá. Nay, coâng söùc cuûa ñònh ñaõ vöõng, neân khi haønh trì nhö ñi daïo choán traàn gian; khi ngoài thì töï queân töôûng, queân töôûng maø lyù ñuû. Duï ñoù nhö theá naøo? Cuõng nhö coù ngöôøi aên traêm vò thöùc aên, yù do ñaõ no ñaày neân khoâng coøn töôûng veà aên. Tuy cuõng ñi ñöùng tôùi lui nhöng vöôït ngoaøi caûm xuùc, roài sau môùi ñoái ñaùp, môùi ñoäng theá thoâi. Caên cöù ôû ñònh vöõng vaøng maø ñaët teân neân noùi: Ngoài, ñöùng daäy, böôùc ñi vaøo tam muoäi baäc nhaát. Sôû dó khen Ñaøm Ma Löu Chi vui thích ñi xa laø Caâu-luaät-ñaø, vì söï aáy coù nguyeân do. Luùc Phaät taïi theá, coù moät Tröôûng giaû, töï laø Ñaøm Ma Löu Chi, ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät vaø hoûi han xong, Phaät noùi:

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 180

- Ñaøm Ma Löu Chi! Töø ngaøy taïm bieät ñeán nay ñaõ laâu laém, chuùng ta môùi ñöôïc gaëp laïi nhau. Coù ngöôøi hoûi Phaät: - Phaät khoâng xeùt kyõ, sao laïi noùi: “Taïm bieät ñeán nay raát laâu?” ñöùc Theá Toân ñaùp: - OÂng muoán bieát ñieàu aáy chaêng? Thöa: Muoán bieát. Phaät laïi noùi: - ÔÛ A-taêng-kyø-kieáp xa xöa, baáy giôø, coù vò Phaät hieäu laø Ñònh Quang, khi aáy, ta laøm Phaïm chí, töï laø Sieâu thuaät. Luùc naøy, Phaät Ñònh Quang vöøa môùi vaøo thaønh, ta lieàn gaëp ôû giöõa ñöôøng. Thaáy töôùng haøo quang cuûa Phaät röïc rôõ, chieáu saùng khaép nôi, ta lieàn khen: “Töôùng haøo quang cuûa ñöùc Theá Toân saùng röïc, vöôït hôn maët trôøi, maët traêng, uy ñöùc cuûa ñöùc Theá Toân daøy hôn hai nghi. Taâm nhaân töø cuûa ñöùc Theá Toân, vöôït quaù töø maãu, ngoaùi nhìn baûn thaân mình, khoâng coù gì ñeå cuùng döôøng Theá Toân. Nay chính laø thôøi ñieåm gaëp ruoäng phöôùc toát quyù, coù theå gieo troàng caên laønh”. Nhaän thaáy ñaát coù moät ít buøn, e laøm nhô chaân Phaät, ta lieàn xoûa toùc traûi leân treân buøn ñeå Phaät ñaïp maø ñi qua. Phaät lieàn thoï kyù cho ta: “OÂng thaät duõng maõnh, môùi laøm ñöôïc nhö theá. Vaøo A-taêng-kyø kieáp sau, oâng seõ laøm Phaät, töï laø Thích Ca Vaên. Luùc aáy, gaàn beân ñöôøng cuõng coù moät Phaïm chí, khôûi taâm giaän döõ, noùi: “Ngöôøi naày vôùi suùc sinh khoâng khaùc, môùi ñaïp leân treân toùc nôi ñaàu ngöôøi ta maø ñi qua!”Töø ñaáy veà sau, Phaïm chí aáy, trong A-taêng-kyø kieáp, thöôøng bò ñoïa trong haøng suùc sinh, laøm caù Ma Kieät ôû bieån caû, thaân daøi baûy ngaøn do dieân. Baáy giôø, coù naêm traêm khaùch buoân, cheøo thuyeàn vaøo bieån tìm chaâu baùu, gaëp caù lôùn naày, neân bò nuoát caû Thuyeàn vaø ngöôøi saép chui vaøo mieäng caù, naêm traêm ngöôøi voâ cuøng hoaûng sôï. Luùc aáy, chuû khaùch buoân môùi noùi vôùi moïi ngöôøi: “Ñôøi nay, coù Phaät hieäu laø Thích Ca Vaên, luoân cöùu giuùp con ngöôøi trong côn aùch naïn, hieåm nguy, khoâng gì vöôït hôn ngaøi. Chuùng ta haõy ñoàng thanh xöng nieäm danh hieäu Phaät Thích Ca, mong nhôø ñöôïc cöùu

thoaùt!”Töùc thì naêm traêm ngöôøi ñoàng thanh nieäm danh hieäu Phaät. Caù Ma Kieät nghe danh hieäu Phaät, boån thöùc vaãn coøn, lieàn töï nghó: “Phaät Thích Ca Vaên ñaõ xuaát hieän ôû theá gian, vì leõ gì thaân ta vaãn coøn ôû trong loaøi caù?”, beøn laën trôû laïi xuoáng nöôùc. Naêm traêm khaùch buoân ñöôïc yeân oån trôû veà. Khi ñoù, con caù lieàn naèm baøy phaân nöûa mình treân baõi caùt ven bieån, khoâng uoáng, khoâng aên, traûi qua hai tuaàn leã thì cheát, sinh laøm con cuûa nhaø Tröôûng giaû, töï Ñaøm Ma Löu Chi, nay, môùi ñöôïc ñeán gaëp ta. Ñaáy laø lyù do ta goïi laâu xa.

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 181

Löu Chi nghe Phaät keå goác ngoïn cuûa söï vieäc aáy, lieàn höôùng ñeán ven bieån ñeå tìm töû thi cuõ, thaáy beân bôø bieån coù xöông cuûa caù lôùn, da thòt ñaõ heát, lieàn böôùc ñi treân xöông hoâng cuûa caù, suy nghó: “Ñaây laø töû thi cuõ cuûa ta”. Roài duøng hoa raûi leân treân töû thi aáy, tìm toøi, suy nghó nhöõng vieäc ñaõ qua boãng nhieân chöùng ñaïo”. Do nhaân duyeân naày, neân goïi Ngaøi laø baäc nhaát ñi xa.. Sôû dó khen Tyø-kheo Ca-cöø taäp hoïp chuùng thuyeát phaùp laø Caâu-luaät- ñaø, vì aâm, töø cuûa Tyø-kheo naày trong saùng, thaáu suoát, tieáng chaán ñoäng gaàn, xa. Ngöôøi nghe aâm thinh cuûa Tyø-kheo Ca Cöø, seõ taäp hoïp ñoâng voâ soá, Tyø-kheo lieàn vì hoï dieãn noùi veà nghieäp toát ñeïp saâu roäng cuûa phaùp. Caùc ngöôøi phaûi bieát, Ñöùc Nhö Lai xuaát theá, khoù coù theå gaëp ñöôïc, cam loä Boán ñeá cuõng khoâng deã gì ñöôïc nghe. Caùc ngöôøi phaûi luoân tö duy chôn ñeá, nhaèm tröø boû söï raøng buoäc cuûa möôøi hai thöù loâi keùo lieân tuïc; thì coù theå ñaït ñöôïc Nieát-baøn. Tyø-kheo naày luoân hoã trôï Ñöùc Phaät, hoaèng döông hoùa ñoä, thöôøng duøng aâm töø naøy giaùo hoùa, chöa töøng sai soùt. Vì nhaân duyeân aáy, neân goïi Ngaøi laø taäp hoïp chuùng thuyeát phaùp, vôùi aâm thinh Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó khen Baø Caâu La coù maïng soáng laâu daøi, laø vì töø nhieàu kieáp xa xöa, Baø Caâu La ñaõ töøng cuùng döôøng saùu vaïn Phaät. ÔÛ choã chö Phaät, oâng thöôøng tu taâm töø ñoái vôùi caùc loaïi saâu boï bay nhaûy, cöïa ñoäng, loaøi coù hình, coù maïng, oâng luoân gia taâm thöông xoùt, khoâng maûy may coù yù töôûng saùt haïi. Do phöôùc cuûa loøng töø naày, neân nay ñaõ ñöôïc quaû baùo toát ñeïp. Phaät baûo Toân giaû A-nan: Nhö ta ngaøy nay, da, thaân thanh tònh, khoâng coù ai vöôït hôn ta, cuõng nhö hoa sen khoâng dính nöôùc buøn, ñang soáng tuoåi taùm möôi, nhöng khoâng baèng Baø Caâu La thoï tôùi moät traêm saùu möôi tuoåi. Nhö Lai tuøy thuaän ñôøi, muoán thích hôïp vôùi chuùng sinh, khoâng hieän baøy choã dò bieät kia, neân chæ soáng taùm möôi. Baø Caâu La nhôø tieáp nhaän phöôùc cuûa taâm töø ôû ñôøi tröôùc, neân ñöôïc quaû baùo tuoåi thoï gaáp boäi nhö theá. Hoaëc coù ngöôøi hoûi: - Chæ do taâm töø neân ñöôïc thoï maïng nhö theá, hay laïi coøn coù caùi gì khaùc nöõa? Ñaùp: Coù. Xöa, Nhö Lai Tyø Baø Thi xuaát theá, baáy giôø, coù möôøi saùu vaïn taùm ngaøn Tyø-kheo ñang du haønh, giaùo hoùa. Luùc ñoù, coù Tröôûng giaû, ôû nôi choán saùng suoát, giöõ vöõng loøng tu haønh baåm taùnh hieàn löông, khieâm toán, khoâng thích uoáng röôïu. Do leã hoäi trong naêm ít toå chöùc neân khi gaëp thöôøng khuyeân nhau gaéng uoáng ít nhieàu, khi aáy do söùc maïnh cuûa röôïu, oâng ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân leã baùi, hoûi han, roài thænh Phaät

vaø caùc ñeä töû ñeán nhaø ñeå oâng ñöôïc cuùng döôøng chín möôi ngaøy. Caùc Tyø-kheo beänh taät cuõng ñeán nhaø oâng nhaän laáy thuoác thang, cuõng nhö nhöõng vaät caàn duøng

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 182

haèng ngaøy. Thænh xong, Tröôûng giaû trôû veà thoâi thuùc ngöôøi nhaø, baûo: "Ta ñaõ thænh Phaät vaø caùc ñeä töû ñeán nhaø, boán vieäc cuùng döôøng ñeàu phaûi saém söûa cho ñaày ñuû. Ra leänh xong, beøn ñi nguû, nguû hoài laâu laïi thöùc. Vôï Tröôûng giaû thöa: "Môùi ñaây, oâng ra leänh phaûi nghieâm tuùc saém söûa phaåm vaät ñeå cuùng döôøng maønay, sao laïi yeân laëng, khoâng thaáy oâng noùi gì caû?". Tröôûng giaû kinh haõi noùi: - Vöøa qua ta ñaõ noùi naêng gì sao? Ngöôøi vôï ñaùp: - Luùc chöa nguû oâng khoâng coù noùi gì sao? Tröôûng giaû baûo: -"Ta khoâng nhôù laø mình ñaõ noùi gì?". Ngöôøi vôï noùi: Tröôùc heát, oâng ñaõ noùi: - "Ta ñaõ thænh Phaät vaø caùc ñeä töû ñeán nhaø trong chín möôi ngaøy ñeå cuùng döôøng vaø cung caáp nhöõng vaät caàn duøng. OÂng khoâng noùi lôøi naày sao?" Tröôûng giaû suy nghó: "Con ngöôøi vì röôïu maø nhaàm laãn, neân môùi xaûy ra söï vieäc nhö vaày thaät ñaùng hoå theïn. Phaûi neân töùc thì thænh laïi! Ngaøy mai, saùng sôùm, ôû nhaø ñoát höông, töø xa thænh ñöùc Theá Toân". Coù moät Tyø-kheo ñeán xin thuoác. Tröôûng giaû hoûi: - Thaày coù beänh khoå gì? Tyø-kheo ñaùp: - Beänh ñau ñaàu. Tröôûng giaû noùi: - Beänh naày, taát nhieân laø beân treân maøng caùch coù nöôùc, khi ngaång leân, coâng kích ñaàu mình laøm cho ñau, Tröôûng giaû lieàn cho Tyø-kheo moät quaû Ha leâ laëc, chæ uoáng moät vò thuoác naày, laø ñuû ñeå tieâu tan chöùng beänh aáy. Tyø-kheo uoáng thuoác, beänh ñau ñaàu khoûi ngay! Do phöôùc baùo ñoù, maø suoát trong chín möôi moát kieáp, chöa töøng beänh hoaïn. Ñöôïc sinh vaøo nhaø Tröôûng giaû, ñeán naêm taùm möôi tuoåi, xuaát gia hoïc ñaïo, traûi qua taùm möôi naêm ôû trong kyû cöông cuûa ñaïo, hôïp laïi laø moät traêm saùu möôi naêm. Luùc taïi gia, töøng ñaáu söùc, do vaäy maø ñau ñaàu, giôø ñaây thì ñaõ laønh haún. Cöù nhö theá, töï thaân khoâng coù beänh gì khôûi leân. Vì lyù do naày, neân Baø Caâu La soáng laâu baäc nhaát. Trong moät traêm naêm thoï maïng, coù theâm saùu möôi naêm nöõa töùc maïng soáng raát laâu, ngöôøi trong ñôøi naêm tröôùc maø thoï maïng nhö vaäy quaû laø ñaëc bieät. Thí duï naày cuõng nhö ôû trong buøn nhô, maø sinh hoa sen. Toân giaû A-nan hoûi: "Vì sao oâng khoâng vì ngöôøi thuyeát phaùp? Vì khoâng coù boán bieän taøi hay vì thieáu trí tueä maø khoâng thuyeát phaùp?".

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 183

Ñaùp: Ñoái vôùi boán bieän taøi, trí ñeán raát nhanh choùng, khoâng phaûi vì khoâng ñuû boán bieän taøi, maø ñuùng ra laø töï mình öa tónh laëng, khoâng thích oàn aøo, neân khoâng thuyeát phaùp. Coù vaán naïn: "Söï soáng laâu daøi cuûa Baø Caâu La, vì sao khoâng sinh ba phöông?". Ñaùp: "Sôû dó chö Phaät khoâng sinh laø vì ngöôøi cuûa caùc phöông kia khoù hoùa ñoä. Chuùng sinh nôi quoác ñoä naày coù caên nhaïy beùn, linh lôïi, raát aùc, nhöng duõng maõnh, nhaän laáy ñaïo khoâng khoù. Theá neân, töø xa xöa, chö Phaät ñeàu sinh trong coõi naày, khoâng sinh ba phöông khaùc".

Do ñoù, Baø- caâu-la sinh ôû phöông naøy ñoù vaäy. Sôû dó khen Maõn Nguyeän Töû laø thuyeát phaùp baäc nhaát, vì coù ba vieäc maø ñöôïc goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Tyø-kheo khaùc cuõng thuyeát phaùp, nhöng vì khoâng coù ba vieäc coù theå ghi nhaän, neân khoâng xöng laø Caâu-luaät-ñaø. Khi Maõn Nguyeän Töû thuyeát phaùp, tröôùc heát, duøng bieän taøi xöôùng phaùt dieäu aâm, khieán chuùng sinh hoan hyû, taäp trung ngöôõng moä. Tieáp theo, duøng lôøi noùi khoå sôû ñeå traùch cöù taâm mình, khieán taâm yù caøng xoùt xa, cung kính, sôï seät, khôûi leân töôûng khoù gaëp. Sau cuøng, duøng trí tueä saùng suoát giaûng giaûi veà khoâng, voâ töôùng, ngöôøi nghe ñöôïc kieát môû, khieán trí toû ngoä, cuøng theâm lôùn. Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp ñaàu tieân, giöõa, sau cuoái, luoân laø thieän. Maõn Nguyeän Töû cuõng theá, ba söï ñeàu thieän. Ngoaøi Nhö Lai, thì khoâng ai coù theå thuyeát phaùp hôn Maõn Nguyeät Töû, Thaân Töû töï theà: “Töø saùng ñeán tröa, phaûi ñoä moät ngöôøi, sao cho ñaït ñöôïc daáu aán ñaïo”. Tyø-kheo Muïc Lieân cuõng theà ñoä ngöôøi, trong Boán Höôùng, phaûi tieán tôùi moät baäc, sau ñoù, môùi aên. Ngoaøi ra, caùc Tyø-kheo khaùc cuõng ñeàu ñoä ngöôøi nhöng so vôùi Maõn Nguyeän Töû, thì moät traêm phaàn khoâng baèng moät. Maõn Nguyeän Töû töø thaønh ñaïo ñeán Nieát-baøn, ñaõ ñoä chín vaïn chín ngaøn ngöôøi. Trong haønh Thanh vaên, Ngaøi laø ngöôøi ñoä chuùng raát nhieàu, neân goïi Ngaøi laø thuyeát phaùp Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó khen Öu-ba-ly laø trì luaät Caâu-luaät-ñaø, vì: Xöa, do nhaän söï thænh caàu cuûa phuï vöông Ñöùc Phaät trôû laïi boån quoác, caùc Tyø-kheo cuøng ñi tuy taâm yù ñeàu thanh tònh, nhöng khoâng bieåu loä ñöôïc dieän maïo cuûa ngöôøi tu haønh giaûi thoaùt. Baáy giôø, nhaø vua muoán khuyeán khích con em cuûa doøng hoï Thích cao sang haõy xuaát gia laøm Tyø-kheo, theo haàu Ñöùc Theá Toân. Töùc thì ra leänh cho caùc nhaø hoï Thích, nhaø naøo coù hai ngöôøi anh em, ñeàu phaûi coù moät ngöôøi xuaát gia vì ñaïo, neáu khoâng theo leänh, ngöôøi ñoù seõ bò phaït naëng. Luùc aáy, moät ngöôøi thuoäc hoï Thích, teân laø Dieän Vöông, laø ngöôøi

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 184

coù vò trí lôùn trong hoï Thích, muoán xuoáng toùc tröôùc tieân. Ñöùc Phaät beøn baûo Öu-ba-ly vì nhöõng ngöôøi aáy maø xuoáng toùc cho hoï. Laïi baûo: “Caùc ngöôøi thuoäc hoï Thích naày ñeàu kieâu haõnh, öa söï meàm maïi, oâng kheùo leùo nheï tay. Öu-ba-ly lieàn nheï tay, nhöng laïi quaù nheï neân khoâng dính toùc. Khi ñoù, Öu-ba-ly ñoåi ngöôïc löôõi dao, duøng soáng dao ñeå caïo. Ñöùc Phaät noùi: - Khoâng theå duøng phaàn löôõi dao sao? Ñaùp: - Khoâng theå. Töùc thì toùc theo dao caïo töø treân ñænh ñaàu, töï nhieân ñöôïc tröø boû heát. Naêm traêm Thích töû ñeàu nhö theá. Ñöùc Phaät daïy Öu-ba-ly: “Thieän lai Tyø-kheo! Töùc lieàn trôû thaønh Sa-moân. Phaät truyeàn trao giôùi, beøn chöùng ñöôïc A-la-haùn. Tieáp theo, truyeàn trao giôùi cho naêm traêm Thích töû, Öu-ba-ly laøm Thöôïng toïa, laáy tay xoa ñaàu naêm traêm ngöôøi laøm ñeä töû. Thoï giôùi xong, tieáp theo, seõ leã Öu-ba-ly”. Caùc Thích Töû tröôùc kia, voán kieâu haõnh, khoâng haï mình khuaát phuïc, hôn nöõa Öu-ba-ly laïi laø con em thuoäc ngöôøi cuûa mình, neân hoï ñeàu noùi: “Ngöôøi naày laø toâi tôù cuûa nhaø ta, duyeân côù gì phaûi leã? Phaät daïy: “Khoâng neân nhö theá, phaùp khoâng coù sang, heøn, ngöôøi ñaït tröôùc laø anh, keû ñaït sau laø em, cao, thaáp

khoâng thaønh vaán ñeà, ngaên giöõ yù laø leã. Töùc thì trôøi ñaát chaán ñoäng lôùn, chö Thieân ôû treân coõi Trôøi ca ngôïi: “Laønh thay! Laønh thay! Ngaøy nay, taùnh kieâu maïn cuûa caùc Thích töû ñaõ ñöôïc haøng phuïc. Vì ñieàu naày khoù ñaït ñöôïc, neân ñaïi ñòa chaán ñoäng. Khi naêm traêm Thích Töû naày haønh ñaïo, cuõng ñaõ coù chín vaïn chín ngaøn ngöôøi xuaát gia vì ñaïo”. Öu-ba-ly töø khi ñöôïc Phaät truyeàn trao giôùi ñeán nay, chöa töøng vi phaïm moät maûy may. Do nhaân duyeân aáy, neân xöng laø Caâu-luaät-ñaø. Chæ laø chuyeän naày, hay laïi coù söï khaùc?. ÔÛ phía Baéc Tinh xaù Kyø-vieân, coù moät Tyø-kheo bò beänh ñaõ hôn saùu naêm, khoâng khoûi. Luùc aáy, Öu-ba-ly ñi ñeán hoûi Tyø-kheo naày: - OÂng bò beänh khoå gì? OÂng caàn gì, cöù noùi. Ñaùp: “Ñieàu toâi caàn thì khoâng theå noùi” Laïi hoûi: - OÂng caàn vaät gì? Neáu ôû ñaây khoâng coù vaät aáy, thì phaûi ñi khaép boán phöông ñeå tìm; neáu ôû theá gian khoâng coù, thì phaûi leân coõi Trôøi maø tìm?. Ñaùp: “Thöù toâi caàn duøng aáy, ôû trong thaønh Xaù veä coù, vì traùi vôùi lôøi Phaät daïy, neân khoâng theå noùi”.

SOÁ 1507 - LUAÄN PHAÂN BIEÄT COÂNG ÑÖÙC, Quyeån 4 185

Hoûi: “Chæ noùi ra thì khoâng khoå”. Ñaùp: Vaäy thì noùi: “Toâi chæ nghó ñeán röôïu, ñöôïc naêm thaêng röôïu laø beänh seõ khoûi”. Öu-ba-ly noùi: “Ñöôïc! OÂng haõy ôû ñaây, ta seõ vì oâng ñi hoûi ñöùc Phaät, roài seõ trôû laïi”, lieàn ñi hoûi Phaät: - Tyø-kheo trò beänh, phaûi caàn röôïu ñeå laøm thuoác, khoâng caàn xeùt coù theå ñöôïc uoáng thuoác coù röôïu ñoù khoâng? Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaùp ta ñaõ cheá laø ñeå tröø beänh. Öu-ba-ly lieàn trôû laïi, xin röôïu ñeå chöõa beänh, beänh khoûi; laïi coøn thuyeát phaùp do ñoù beänh nhaân chöùng ñöôïc ñaïo A-la-haùn”. Ñöùc Phaät khen Öu-ba-ly: - OÂng vöøa môùi hoûi Nhö Lai veà vieäc naày, ñaõ khieán cho Tyø-kheo kia beänh ñöôïc khoûi, laïi coøn khieán chöùng ñaéc ñaïo. Vò Tyø-kheo aáy, neáu khoâng ñöôïc ñoä, thì veà sau seõ bò ñoïa ba ñöôøng aùc, khoâng coù kyø haïn ra khoûi. OÂng neân vì töông lai cuûa Tyø-kheo naày, thieát laäp phaùp caám, sao cho hoï bieát khinh, troïng, ñeå coøn ñöôïc cöùu giuùp khoûi aùch nguy hieåm. OÂng thaät coù khaû naêng trì luaät, ta seõ ñem Taïng Luaät phoù thaùc cho oâng, ñöøng ñeå rôi rôùt maát. Taïng naày laø hôn heát trong caùc taïng, ôû ñoù, khoâng theå baûo cho Sa-di, keå caû ngöôøi theá tuïc bieát. Vì do duyeân naày, neân goïi laø Caâu-luaät-ñaø. Sôû dó khen Tyø-kheo Baø Ca Lôïi ñöôïc Tín giaûi thoaùt, laø vì Tyø-kheo naày bò beänh raát laâu, naèm maõi nôi giöôøng suoát saùu naêm. Caùc ngöôøi chaêm soùc, ñeàu boû ñi heát! Tyø-kheo töï nghó: “Beänh taät keùo daøi quaù laâu, ngöôøi chaêm soùc quaù moûi meät, raát coù theå chaùn ngaùn. Vaû laïi, khoâng thaáy Nhö Lai ruû loøng thöông, ta neân töï haïi, ñeå loaïi tröø beänh khoå. Beøn xin con dao, höôùng vaøo dao, noùi: “Chæ neân gieát ta, cuõng laø caùch ñoaïn tröø Kieát chaêng!”. Noùi xong, duøng dao töï vaãn. Ngay khi Tyø-kheo vöøa ñöa dao ñeán nöûa coå hoïng laø ñaõ ñöôïc Laäu taän, tieáp tuïc chaët ñöùt ñaàu laø ñaõ thoï nhaän Nieát-baøn”. Baáy giôø, ñaïi ñòa chaán ñoäng, lan ñeán choã Ma Ba Tuaàn. Ma Ba Tuaàn nghó: - Ñieàm gì maø ñaïi ñòa chaán ñoäng nhö theá? Lieàn duøng thieân nhaõn quaùn saùt thaáy Tyø-kheo töï haïi thaân hình hoï nhöng khoâng thaáy thaàn thöùc ôû ñaâu! Quaùn saùt khaép chö Thieân, khoâng thaáy thaàn cuûa hoï. Quaùn saùt trong loaøi ngöôøi cuõng khoâng

thaáy. Laïi quaùn saùt trong ba neûo aùc, cuõng laïi khoâng thaáy! Luùc aáy, Phaät cuøng caùc Tyø-kheo chuaån bò thieâu ñoát xaùc. Thaáy löûa töû thi boác leân, Ba Tuaàn phoùng löûa ñeå tìm kieám thaàn thöùc cuûa Tyø-kheo,

nhöng ñeàu khoâng bieát ôû ñaâu? Sôû dó tìm kieám vì muoán bieát tieán tôùi coõi naøo, seõ phaù hoaïi khieán cho khoâng thaønh chaêng? Caùc Tyø-kheo ñaõ thieâu ñoát xaùc xong. Ñöùc Phaät khen Tyø- kheo naày ñaõ ñaéc Tín giaûi thoaùt. Hoaëc noùi: “Phaøm laø ngöôøi heát möùc tin, thì thöôøng phoù thaùc maïng cho töï nhieân, haõy coøn khoâng bieát caàm gaäy ñeå töï ñeà phoøng, huoáng chi laïi töï haïi?”. Ñaùp: “Noùi ñeán Tín, sôû dó caàm ñao laø vì ñao laø göôm tueä. Vì coù yù ñònh muoán döùt tröø caùc keát. Thaân töùc laø goác cuûa keát, goác döùt tröø, thì nhaùnh seõ ñoaïn theo thaân, töùc kieát bò tröø. Vì lyù do naày, neân ngöôøi caàm dao khoâng bò trôû ngaïi, vì caàm dao tín laø ñeå chaët ñöùt caây nghi. Caâu döôùi noùi: “YÙ khoâng coù do döï, töø tín giaûi thoaùt ñeán giaûi thoaùt khoâng coù nghi, töùc chuyeån bieán töø ñoän caên trôû thaønh lôïi caên. Do nghóa naày, neân goïi Ngaøi laø baäc nhaát ñaõ ñaéc Tín giaûi thoaùt”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.